

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04
21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

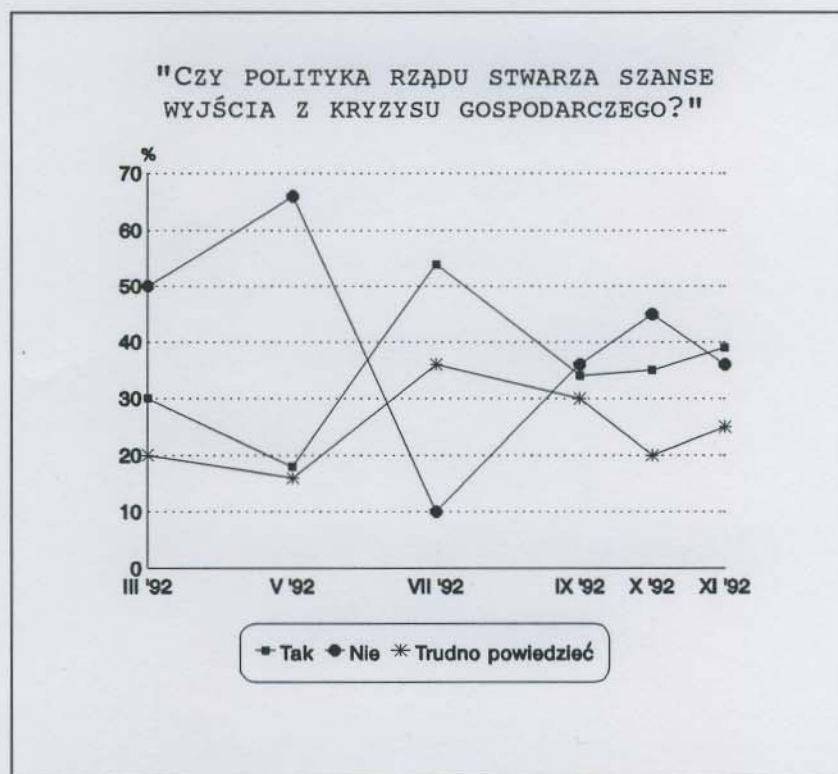
BS/413/106/92

DZIAŁALNOŚĆ RZĄDU W OPINII SPOŁECZNEJ

Komunikat z badań

Warszawa, listopad 1992 r.

◆ Połowa społeczeństwa wyraża pozytywną opinię o dotychczasowej działalności rządu. Najlepiej oceniana jest polityka zagraniczna, najgorzej polityka socjalna. Działalność rządu w dziedzinie gospodarczej oceniono na "dostatecznie" - takiego zdania jest niemal połowa badanych. Budzi ona dziś nieco więcej nadziei na wyjście z kryzysu niż przed miesiącem.

◆ Wysoki stopień zaufania do premier Hanny Suchockiej jeszcze wzrósł w listopadzie w porównaniu z poprzednimi pomiarami.

◆ W odczuciu społecznym dominuje przekonanie, że w działaniach rządu interesy partyjne raczej przeważają nad interesami państwa.

Wyniki listopadowego sondażu CBOS¹ wskazują, że społeczeństwo pozytywnie ocenia dotychczasową działalność rządu.

		CBOS
<i>"Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności obecnego rządu premier Suchockiej od czasu objęcia przezeń władzy?"</i>		
- bardzo dobrze	3%	} 51%
- raczej dobrze	48%	
- raczej źle	17%	} 20%
- bardzo źle	3%	
Trudno powiedzieć		29%

Ocena ta jest tym lepsza, im lepsza jest sytuacja materialna badanego. Działalność rządu postrzegają pozytywnie głównie mieszkańcy wielkich miast oraz osoby z wykształceniem średnim i wyższym. Mieszkańcy małych i średnich miast oraz badani z niższym niż średni poziomem wykształcenia częściej niż pozostali powstrzymują się od oceny. Natomiast negatywnie oceniają rząd najczęściej rolnicy, robotnicy niewykwalifikowani oraz bezrobotni².

Obok ogólnej oceny rządu pytano również badanych o ocenę jego działalności w czterech dziedzinach: gospodarczej, polityki zagranicznej, socjalnej oraz przestrzegania prawa (tab. 1).

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (29)" przeprowadzono w dniach 13-15 listopada 1992 r. na 1184-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

² Zróżnicowanie poglądów badanych w zależności od cech socjodemograficznych zawierają tabele aneksu.

Tabela 1. Ocena działalności rządu

w procentach

Dziedzina	Oceny				
	bardzo dobra	dobra	dostateczna	niedostateczna	trudno powiedzieć
polityka zagraniczna	6	35	24	7	28
polityka gospodarcza	-	13	47	25	15
przestrzeganie prawa	1	16	32	31	20
polityka socjalna	-	10	39	36	15

Najlepiej postrzegana jest polityka zagraniczna, choć równocześnie jest ona najmniej znana - ponad jedna czwarta badanych nie precyzuje zdania na ten temat. Najgorzej oceniona została polityka socjalna, niewiele lepiej działalność w zakresie przestrzegania prawa.

Działalność rządu w dziedzinie gospodarczej została oceniona na "dostatecznie" - takiego zdania jest niemal połowa badanych.

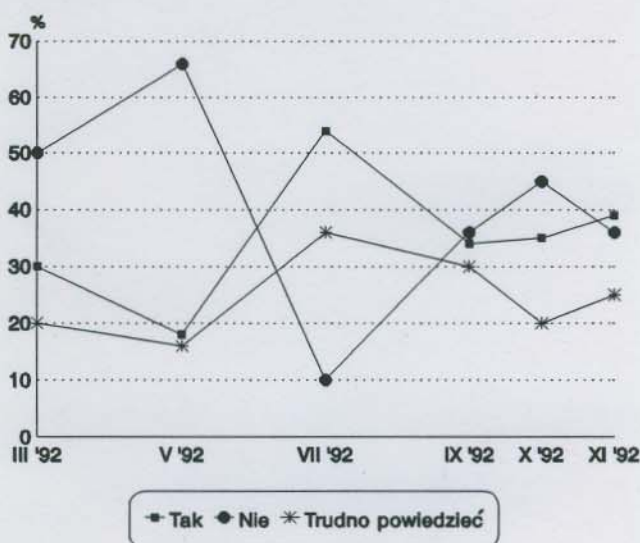
Najbardziej krytyczne opinie o działalności rządu w zakresie przestrzegania prawa wyrażają prywatni przedsiębiorcy.

Politykę socjalną rządu najgorzej oceniają pracownicy fizyczno-umysłowi i bezrobotni, politykę gospodarczą zaś, oprócz wymienionych grup, także rolnicy. Warto zwrócić uwagę, że rolnicy i bezrobotni najbardziej krytycznie odnoszą się również do omawianej na wstępie ogólnej działalności obecnego rządu. Sfera gospodarcza, a po części także sfera socjalna, są więc tymi dziedzinami, poprzez które kształtuje się globalna ocena rządu.

Mimo dość wstrzemięźliwych opinii o polityce gospodarczej, budzi ona dziś nieco więcej nadziei na wyjście z kryzysu niż przed miesiącem (rys. 1).

Rys. 1. Rozkład odpowiedzi na pytanie:

"Czy, Pana(i) zdaniem, polityka rządu stwarza szanse wyjścia z kryzysu gospodarczego?"

Optymiści w tym względzie uzyskali ponownie przewagę, choć bardzo nieznaczną, nad pesymistami. Bardziej szczegółowa analiza wykazuje, że wzrost liczby optymistów nastąpił tylko w niektórych grupach społeczno-demograficznych: wśród mieszkańców dużych miast (powyżej 100 tys. ludności), osób z wykształceniem średnim i wyższym, pracowników umysłowych, inteligencji i kadry kierowniczej oraz respondentów najlepiej sytuowanych (wyraźną granicą jest tu dochód miesięczny powyżej 1,5 mln zł na osobę w rodzinie).

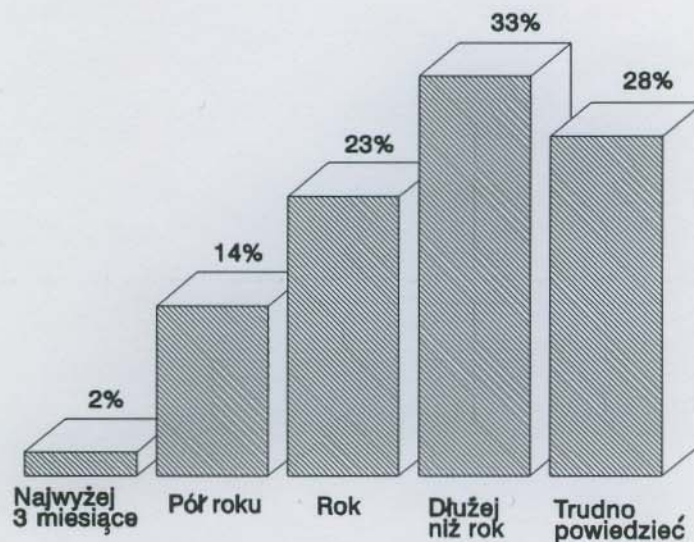
Emocjonalny stosunek do rządu, mierzony odpowiedziami na pytanie, jak badany przyjąłby jego ewentualny upadek, nie zmienił się od ubiegłego miesiąca - nadal dominuje obojętność wyrażana przez 47% badanych. Osób niezadowolonych z ustąpienia obecnego rządu byłoby 31%, zadowolonych zaś tylko 8% (14% badanych nie sprecyzowało zdania na ten temat).

Ponad połowa (56%) respondentów sądzi, że rząd przetrwa rok lub dłużej, a 16% uważa, że będzie on sprawował władzę pół roku lub krócej (rys. 2).

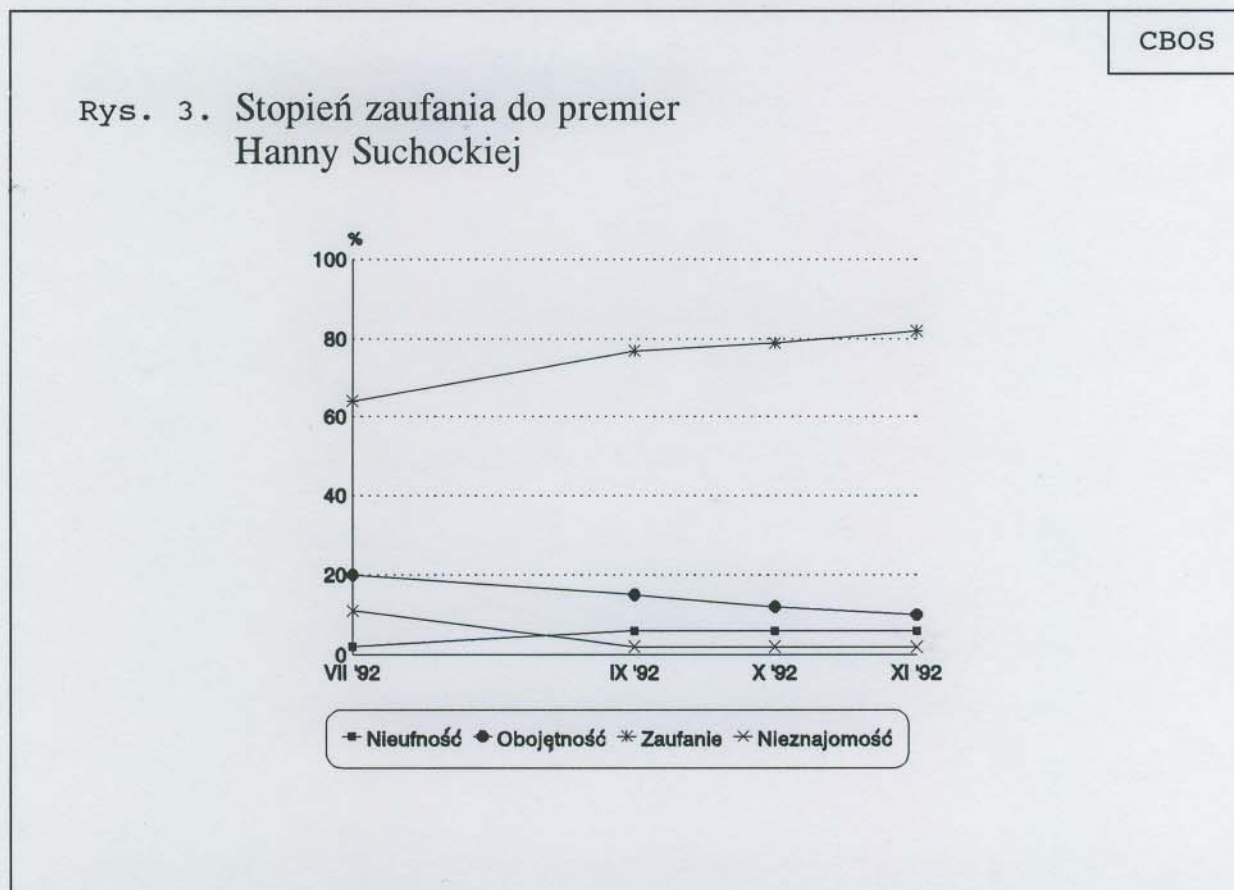
CBOS

Rys. 2. Rozkład odpowiedzi na pytanie:

"W Polsce po roku 1989 dość często zmieniają się rządy. Obecny rząd powołano w lipcu 1992 r. Jak Pan(i) sądzi, jak długo się on utrzyma?"

Równocześnie utrzymuje się bardzo wysoki poziom zaufania do premier Hanny Suchockiej, który wzrasta od chwili objęcia przez nią urzędu w lipcu '92 (rys. 3).

W sondażu zadano również pytanie, jak badani postrzegają intencje rządu - czy w swoich działaniach kieruje się on przede wszystkim interesem państwa, czy też raczej interesami partii wchodzących w jego skład. Uzyskano następujące rozkłady odpowiedzi:

- interesem państwa 25%
- raczej interesami partii 53%
- Trudno powiedzieć 22%

W odczuciu społecznym dominuje więc niezbyt korzystne dla rządu przekonanie, że w działaniach rządu interesy partyjne raczej przeważają nad interesem państwa.

*

*

*

Wydaje się, że po czterech miesiącach pracy rządu koalicyjnego i zaakceptowaniu w Sejmie rządowych propozycji budżetowych, w społeczeństwie powróciło poczucie pewnej stabilności politycznej. Wpływa to zapewne na pozytywny stosunek do rządu i pozytywną ocenę jego działalności.

ANEKS

Tabela 1. Ocena działalności rządu H. Suchockiej

(%)

	Pozytywna	Negatywna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	20	29	1184
Płeć				
Mężczyźni	54	21	25	540
Kobiety	49	19	32	644
Wiek				
do 24 lat	50	17	33	124
25-34	52	19	29	222
35-44	49	24	27	270
45-54	52	25	23	163
55-64	57	16	27	178
65 lat i więcej	48	18	34	225
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	19	33	503
Miasto do 20 tys.	50	22	28	139
od 21 do 100 tys.	45	24	30	214
101-500 tys.	59	18	22	196
501 tys. i więcej mieszk.	63	17	20	132
Region				
Północny	57	16	26	159
Zachodni	50	25	25	118
Środkowozachodni	53	24	23	169
Środkowy	43	24	34	225
Wschodni	52	10	38	125
Południowo-wschodni	49	18	33	189
Południowo-zachodni	55	22	23	199
Wykształcenie				
Podstawowe	43	23	34	470
Zasadnicze zawodowe	50	21	29	282
Średnie	60	16	24	349
Wyższe	61	21	18	82
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	60	13	27	60
Prac.umysł.niż.szczebła	57	22	21	99
Pracownicy fiz.- umysł.	54	18	28	50
Robotnicy wykwalifikowani	58	17	25	130
Robotnicy niewykwalifik.	41	28	31	64
Rolnicy	34	28	38	68
Prywatni przedsiębiorcy	54	17	29	52
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	50	19	31	417
Uczniowie i studenci	61	16	24	38
Bezrobotni	44	28	28	104
Gospodynie domowe i inni	55	19	26	95
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	35	29	36	110
500 tys. - 999 tys.	47	22	31	416
1000 tys. - 1499 tys.	53	19	28	329
1500 tys. - 1999 tys.	62	19	20	156
2000 tys. i powyżej	62	16	22	148
Ocena własnych war. mater.				
Złe	40	32	28	478
Średnie	55	13	32	538
Dobre	71	10	20	167
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	51	14	35	133
Raz w tygodniu	54	19	28	647
Kilka razy w roku	48	25	27	305
W ogóle nie uczestniczy	43	24	33	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	81	7	12	298
Zły kierunek	37	30	32	608
Trudno powiedzieć	50	12	39	277

Tabela 2. Jak Pan(i) ocenia dotychczasową działalność rządu w dziedzinie polityki zagranicznej?

(%)

	Bardzo dobrze lub dobrze	Dostatecznie	Niedostatecznie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	24	7	28	1177
Płeć					
Mężczyźni	45	25	9	22	536
Kobiety	37	24	5	34	641
Wiek					
do 24 lat	41	28	8	24	123
25-34	44	26	10	21	221
35-44	41	28	7	24	269
45-54	43	28	6	24	163
55-64	42	22	4	31	178
65 lat i więcej	34	15	7	44	221
Miejsce zamieszkania					
Wies	37	21	6	36	497
Miasto do 20 tys.	45	27	6	21	139
od 21 do 100 tys.	44	26	7	23	213
101-500 tys.	40	30	9	20	196
501 tys. i więcej mieszk.	45	22	8	25	132
Region					
Północny	47	19	10	24	159
Zachodni	47	22	8	24	118
Środkowo-zachodni	39	35	6	20	168
Środkowy	35	25	9	31	223
Wschodni	36	25	3	35	124
Południowo-wschodni	44	16	6	34	187
Południowo-zachodni	38	27	7	29	198
Wykształcenie					
Podstawowe	31	22	6	41	465
Zasadnicze zawodowe	37	26	11	26	281
Średnie	52	26	5	17	348
Wyższe	54	27	10	10	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	45	33	10	12	60
Prac. umysł. niż. szczebla	52	27	7	14	99
Pracownicy fiz.- umysł.	50	26	6	18	50
Robotnicy wykwalifikowani	50	27	5	18	128
Robotnicy niewykwalifik.	42	25	6	27	64
Rolnicy	24	21	12	43	67
Prywatni przedsiębiorcy	40	37	6	17	52
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	38	18	6	39	413
Uczniowie i studenci	50	18	8	24	38
Bezrobotni	32	34	12	23	104
Gospodynie domowe i inni	38	26	7	28	95
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	31	17	11	41	110
500 tys. - 999 tys.	38	23	7	31	412
1000 tys. - 1499 tys.	39	29	6	27	328
1500 tys. - 1999 tys.	49	23	6	22	155
2000 tys. i powyżej	53	24	6	17	148
Ocena własnych war. mater.					
Złe	34	25	8	33	476
Średnie	42	24	7	27	534
Dobre	54	21	5	20	166
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	34	17	11	38	131
Raz w tygodniu	42	24	6	28	644
Kilka razy w roku	41	27	6	26	304
W ogóle nie uczestniczy	39	28	11	22	97
Ocena kier. rozw. syt. w kraju					
Dobry kierunek	60	19	5	16	297
Zły kierunek	33	30	9	28	606
Trudno powiedzieć	37	16	4	43	273

Tabela 3. Jak Pan(i) ocenia dotychczasową działalność rządu w dziedzinie gospodarczej?

(%)

	Bardzo dobrze lub dobrze	Dostatecznie	Niedostatecznie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	47	25	14	1181
Płeć					
Mężczyźni	13	47	28	11	538
Kobiety	13	48	23	17	643
Wiek					
do 24 lat	15	40	32	12	124
25-34	9	59	23	9	222
35-44	13	49	26	11	270
45-54	13	48	28	10	163
55-64	14	47	25	15	178
65 lat i więcej	14	36	22	27	222
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	40	29	19	500
Miasto do 20 tys.	12	60	20	9	139
od 21 do 100 tys.	15	48	22	15	214
101-500 tys.	12	53	25	10	196
501 tys. i więcej mieszk.	16	53	23	8	132
Region					
Północny	12	53	27	8	159
Zachodni	16	38	35	11	118
Środkowozachodni	10	57	24	10	168
Środkowy	12	40	32	16	225
Wschodni	15	46	17	22	124
Południowo-wschodni	13	43	26	19	188
Południowo-zachodni	15	53	18	15	199
Wykształcenie					
Podstawowe	12	40	25	23	467
Zasadnicze zawodowe	12	49	26	13	282
Średnie	16	54	25	5	349
Wyższe	11	50	30	9	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	8	60	22	10	60
Prac.umysł.niż.szczebla	16	48	27	8	99
Pracownicy fiz.- umysł.	12	44	38	6	50
Robotnicy wykwalifikowani	12	53	22	13	130
Robotnicy niewykwalifik.	16	41	28	16	64
Rolnicy	6	40	34	21	68
Prywatni przedsiębiorcy	15	58	17	10	52
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	14	43	22	20	414
Uczniowie i studenci	11	53	29	8	38
Bezrobotni	12	45	36	8	104
Gospodynie domowe i inni	15	55	22	8	95
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	5	44	34	18	110
500 tys. - 999 tys.	11	45	28	16	414
1000 tys. - 1499 tys.	13	49	26	13	329
1500 tys. - 1999 tys.	22	50	19	9	155
2000 tys. i powyżej	18	53	19	11	148
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	42	35	15	477
Średnie	15	50	20	16	537
Dobre	22	55	14	8	166
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	14	37	23	26	133
Raz w tygodniu	14	48	24	15	646
Kilka razy w roku	12	51	27	10	304
W ogóle nie uczestniczy	6	48	35	10	97
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	26	57	9	7	298
Zły kierunek	7	44	37	13	607
Trudno powiedzieć	13	44	18	26	275

Tabela 4. Jak Pan(i) ocenia dotychczasową działalność rządu w dziedzinie polityki socjalnej?

(%)

	Bardzo dobrze lub dobrze	Dostatecznie	Niedostatecznie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	39	36	15	1181
Płeć					
Mężczyźni	10	42	35	12	538
Kobiety	10	37	37	17	643
Wiek					
do 24 lat	6	44	37	14	124
25-34	10	45	36	9	222
35-44	12	39	39	10	270
45-54	8	39	41	12	163
55-64	7	43	34	16	178
65 lat i więcej	12	28	31	29	222
Miejsce zamieszkania					
Wies	9	37	34	21	500
Miasto do 20 tys.	14	39	40	7	139
od 21 do 100 tys.	8	43	35	14	214
101-500 tys.	12	41	36	10	196
501 tys. i więcej mieszk.	8	40	42	10	132
Region					
Północny	8	48	37	7	159
Zachodni	11	33	47	9	118
Środkowo-zachodni	5	44	43	8	168
Środkowy	8	37	35	20	225
Wschodni	15	37	29	19	124
Południowo-wschodni	11	36	33	20	188
Południowo-zachodni	12	38	33	18	199
Wykształcenie					
Podstawowe	9	33	34	24	467
Zasadnicze zawodowe	10	40	35	14	282
Średnie	11	47	37	6	349
Wyższe	10	39	49	2	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	45	43	5	60
Prac.umysł.niż.szczebla	7	43	42	7	99
Pracownicy fiz.- umysł.	14	32	48	6	50
Robotnicy wykwalifikowani	12	46	32	11	130
Robotnicy niewykwalifik.	13	38	38	13	64
Rolnicy	7	31	35	26	68
Prywatni przedsiębiorcy	10	52	27	12	52
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	10	35	33	22	414
Uczniowie i studenci	3	53	32	13	38
Bezrobotni	9	39	45	7	104
Gospodynie domowe i inni	13	40	36	12	95
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	5	29	47	19	110
500 tys. - 999 tys.	10	39	34	16	414
1000 tys. - 1499 tys.	10	37	38	14	329
1500 tys. - 1999 tys.	13	47	29	11	155
2000 tys. i powyżej	8	47	36	8	148
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	33	45	15	477
Średnie	10	43	31	16	537
Dobre	15	47	27	11	166
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	35	29	26	133
Raz w tygodniu	11	39	34	15	646
Kilka razy w roku	6	44	39	11	304
W ogóle nie uczestniczy	8	33	49	9	97
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	18	49	25	8	298
Zły kierunek	7	34	46	13	607
Trudno powiedzieć	7	40	26	27	275

Tabela 5. Jak Pan(i) ocenia dotychczasową działalność rządu w dziedzinie przestrzegania prawa?

(%)

	Bardzo dobrze lub dobrze	Dostatecznie	Niedostatecznie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	32	31	19	1181
Płeć					
Mężczyźni	18	35	32	15	538
Kobiety	17	30	30	23	643
Wiek					
do 24 lat	23	31	28	18	124
25-34	18	38	31	14	222
35-44	19	32	34	14	270
45-54	17	36	35	12	163
55-64	16	33	30	21	178
65 lat i więcej	14	24	27	35	222
Miejsce zamieszkania					
Wies	16	29	29	26	500
Miasto do 20 tys.	22	38	25	15	139
od 21 do 100 tys.	19	37	28	16	214
101-500 tys.	16	30	41	13	196
501 tys. i więcej mieszk.	18	34	36	12	132
Region					
Północny	18	33	36	12	159
Zachodni	23	30	30	18	118
Środkowozachodni	12	37	33	18	168
Środkowy	12	28	36	24	225
Wschodni	19	31	31	19	124
Południowo-wschodni	15	32	28	25	188
Południowo-zachodni	26	36	23	16	199
Wykształcenie					
Podstawowe	14	28	27	31	467
Zasadnicze zawodowe	19	37	28	16	282
Średnie	19	34	38	9	349
Wyższe	21	37	37	6	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	17	37	38	8	60
Prac.umysł.niż.szczebla	17	41	37	4	99
Pracownicy fiz.- umysł.	16	38	34	12	50
Robotnicy wykwalifikowani	20	32	33	15	130
Robotnicy niewykwalifik.	16	31	34	19	64
Rolnicy	7	31	26	35	68
Prywatni przedsiębiorcy	21	25	44	10	52
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	15	31	27	27	414
Uczniowie i studenci	26	29	24	21	38
Bezrobotni	20	30	30	20	104
Gospodynie domowe i inni	23	33	33	12	95
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	17	21	38	24	110
500 tys. - 999 tys.	17	29	28	26	414
1000 tys. - 1499 tys.	16	36	32	15	329
1500 tys. - 1999 tys.	19	35	30	15	155
2000 tys. i powyżej	20	37	36	7	148
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	30	36	22	477
Średnie	18	33	28	20	537
Dobre	28	36	26	11	166
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	27	27	27	133
Raz w tygodniu	18	31	31	20	646
Kilka razy w roku	15	36	34	15	304
W ogóle nie uczestniczy	18	34	30	19	97
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	29	38	21	12	298
Zły kierunek	12	32	40	16	607
Trudno powiedzieć	17	27	21	34	275

Tabela 6. Czy Pana(i) zdaniem polityka rządu stwarza szanse wyjścia z kryzysu gospodarczego?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	36	26	1182
Płeć				
Mężczyźni	40	38	21	539
Kobiety	37	34	29	643
Wiek				
do 24 lat	39	38	23	123
25-34	40	39	21	222
35-44	33	45	22	270
45-54	42	37	21	163
55-64	45	30	25	177
65 lat i więcej	36	25	38	225
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	35	30	502
Miasto do 20 tys.	38	36	26	139
od 21 do 100 tys.	38	39	23	214
101-500 tys.	45	34	21	196
501 tys. i więcej mieszk.	47	34	18	131
Region				
Północny	37	40	23	159
Zachodni	36	47	18	118
Środkowozachodni	41	40	20	169
Środkowy	35	35	29	223
Wschodni	42	23	35	125
Południowo-wschodni	38	30	32	189
Południowo-zachodni	42	37	21	199
Wykształcenie				
Podstawowe	30	33	37	469
Zasadnicze zawodowe	37	40	23	282
Średnie	48	36	17	348
Wyższe	52	38	10	82
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	38	17	60
Prac. umysł. niż. szczebla	40	39	20	99
Pracownicy fiz.- umysł.	38	52	10	50
Robotnicy wykwalifikowani	45	35	20	130
Robotnicy niewykwalifik.	31	38	31	64
Rolnicy	24	43	34	68
Prywatni przedsiębiorcy	46	31	23	52
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	40	27	33	416
Uczniowie i studenci	54	27	19	37
Bezrobotni	31	48	21	104
Gospodynie domowe i inni	34	47	19	95
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	20	43	37	109
500 tys. - 999 tys.	35	38	28	416
1000 tys. - 1499 tys.	39	36	25	328
1500 tys. - 1999 tys.	49	31	20	156
2000 tys. i powyżej	53	32	15	148
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	44	29	478
Średnie	42	33	25	537
Dobre	58	23	19	166
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	47	20	33	133
Raz w tygodniu	39	33	28	646
Kilka razy w roku	35	45	20	304
W ogóle nie uczestniczy	35	46	19	98
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	72	13	15	298
Zły kierunek	23	54	23	606
Trudno powiedzieć	37	20	43	277